

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
ДУ «НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ВИЩОЇ
ТА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ»**

**Всеукраїнська науково-практична конференція
здобувачів вищої освіти**

«МОЛОДЬ – АГРАРНИЙ НАУЦІ І ВИРОБНИЦТВУ»

Актуальні проблеми ветеринарної медицини

22-23 квітня 2025 року

**Біла Церква
2025**

УДК 001.895:338.43:378-053.6:636.09(063)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Шуст О.А., д-р. екон. наук, ректор.

Варченко О.М., д-р. екон. наук.

Димань Т.М., д-р с.-г. наук.

Філіпова Л.М., канд. с.-г. наук.

Царенко Т.М., канд. вет. наук.

Куманська Ю.О., канд. с.-г. наук.

Козій Н.В., канд. вет. наук.

Славінська О.В., начальник редакційно-видавничого відділу.

Відповідальна за випуск – **Славінська О.В.**, начальник редакційно-видавничого відділу.

Актуальні проблеми ветеринарної медицини: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти. 22-23 квітня 2025 р. Білоцерківський НАУ. – 282 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

кісткові канали; Б – 1 – залишки матеріалу; 2 – материнська кісткова тканина; 3 – зубець від різьби шурупа; В – 1 – залишки матеріалу; 2 – материнська пластинчаста кісткова тканина; 3 – кісткові канали; Г – 1 – залишки матеріалу; 2 – материнська пластинчаста кісткова тканина; 3 – кісткові канали. Гематоксилін та еозин, х 100.

Висновок. Гістоморфологічно доведено підвищення рівня остеінтеграційних властивостей кальцій-фосфатного покриття металевих імплантатів у разі його легування іонами германію.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Lopez M., Schachner E. Diagnosis, prevention, and management of canine hip dysplasia: a review. *Veterinary Medicine: Research and Reports*. 2015. P. 181–192. DOI:10.2147/VMRR.S53266
2. Spontaneous and bilateral necrosis of the femoral head in a young experimental beagle dog / R. Kobayashi et al. *Journal of Toxicologic Pathology*. 2015. Vol. 28, no. 2. P. 121–124. URL: <https://doi.org/10.1293/tox.2014-0060>
3. Rychel J. K. Diagnosis and Treatment of Osteoarthritis. *Topics in Companion Animal Medicine*. 2010. Vol. 25, no. 1. P. 20–25. DOI:10.1053/j.tcam.2009.10.005.
4. Остеозаміщення кальці-фосфатною керамікою, легованою кремнієм і германієм, за переломів кісток у тварин: науково-практична монографія М.В. Рубленко та ін.. Біла Церква: БНАУ, 2023. 83 с.

УДК: 636.09:615.015.34:619

РОНЬШИНА Л.С., ГУЗЬ О.С., студенти 3 курсу

Науковий керівник – **КОЗІЙ В.І.,** доктор вет. наук, професор

Білоцерківський національний аграрний університет

ПАТОФІЗІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ АНАФІЛАКТИЧНОГО ШОКУ У ТВАРИН

У даній роботі розглянуто анафілактичний шок як одну з найбільш небезпечних алергічних реакцій у ветеринарній практиці. Представлено сучасні дані щодо патогенезу, клінічних ознак, особливостей перебігу у тварин різних видів, а також діагностичних підходів і методів невідкладної терапії.

Ключові слова: анафілаксія, шок, тварини, гістамін, діагностика, лікування, алергічна реакція.

Різні види тварин мають специфічні клінічні прояви анафілаксії, що обумовлює необхідність глибокого розуміння патолофізіологічних процесів та індивідуалізації лікування. Враховуючи підвищений рівень використання потенційних алергенів у ветеринарній практиці, вивчення анафілактичного шоку є актуальним і практично значущим напрямком клінічної ветеринарної медицини.

Метою цієї роботи є узагальнення сучасних уявлень про патогенез, клінічні ознаки, діагностику, лікування та профілактику анафілактичного шоку у тварин на основі аналізу наукових джерел та клінічної практики.

Анафілактичний шок – це гостра, системна алергічна реакція негайного типу, що виникає у відповідь на повторне потрапляння алергену в організм тварини. Він супроводжується порушенням кровообігу, дихальної функції та нервової діяльності, що може призвести до летального наслідку. При першому контакті з алергеном імунна система тварини виробляє специфічні IgE-антитіла, які фіксуються на мембранах опасистих клітин. Повторне потрапляння алергену призводить до дегрануляції цих клітин та вивільнення гістаміну, серотоніну, лейкотрієнів і простагландинів. Ці речовини викликають вазодилатацію, бронхоспазм, підвищену проникність судин і тканинний набряк [1-4].

Клінічна картина залежить від виду тварини. У собак частіше спостерігається гострий шокостан, слабкість, блювання, діарея. У котів переважають респіраторні симптоми, включно з бронхоспазмом і задишкою. У коней характерними є бронхоспазм, гіпотензія, шлунково-кишкові кольки. У великої рогатої худоби — набряк гортані та респіраторний

дистрес [5-8].

Діагноз базується на клінічних ознаках та анамнезі, зокрема на раптовому початку після впливу алергену, порушенні дихання і серцевої діяльності, характерних змінах поведінки (пригнічення, збудження), а також наявності шкірних проявів — набряків, свербіж, кропив'янки [9, 10].

Лікування анафілактичного шоку включає застосування адреналіну у дозі 0,01 мг/кг внутрішньом'язово або внутрішньовенно при тяжкому стані. Для підтримки об'єму циркулюючої крові вводяться кристалоїдні розчини. При респіраторних порушеннях необхідна киснева терапія. Антигістамінні препарати, такі як дифенгідрамін або хлорфенірамін, використовуються для блокування дії гістаміну. Глюкокортикоїди (дексаметазон або преднізолон) вводяться для профілактики пізніх алергічних реакцій. За потреби застосовуються бронходилататори — теофілін або альбутерол [11-13].

При швидкому втручанні прогноз є сприятливим. Затримка в наданні допомоги різко погіршує стан тварини та може призвести до летального наслідку. З метою профілактики важливо уникати відомих алергенів, вводити нові препарати у пробних дозах і мати під рукою набір для невідкладної допомоги при підозрі на анафілаксію [14,15].

Таким чином, анафілактичний шок є надзвичайно небезпечною патологічною реакцією імунної системи, що потребує негайної діагностики та невідкладної терапії. У тварин різних видів клінічні прояви можуть значно відрізнятись, що ускладнює розпізнавання стану на ранньому етапі. Провідну роль у патогенезі анафілаксії відіграє вивільнення гістаміну та інших медіаторів запалення, які викликають вазодилатацію, бронхоспазм, набряки та серцево-судинні порушення. Знання особливостей перебігу анафілаксії у собак, котів, коней та великої рогатої худоби дозволяє ветеринарним спеціалістам оперативно оцінити ситуацію та надати ефективну допомогу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. MSD Veterinary Manual. Hypersensitivity Diseases in Animals [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.msdvetmanual.com/immune-system/immunologic-diseases/hypersensitivity-diseases-in-animals>
2. Simons F.E.R., Arduso L.R.F., Bilo M.B. et al. 2012. World Allergy Organization Guidelines for the Assessment and Management of Anaphylaxis. *World Allergy Organization Journal*. 5(3): 1–34.
3. Pawankar R., Canonica G.W., Holgate S.T., Lockey R.F., Blaiss M.S. WAO White Book on Allergy: Update 2013.
4. Bragg R.F., Bennett D.C., Silverstein D.C., Otto C.M. Anaphylaxis in cats: A retrospective study of 40 cases (2003–2007). *Journal of Veterinary Emergency and Critical Care*. 2009;19(4): 340–347.
5. Couëtil L.L., Ward M.P. Analysis of risk factors and clinical signs associated with fatal and nonfatal anaphylactic reactions in horses. *Equine Veterinary Journal*. 2003;35(6): 572–575.
6. Constable P.D., Hinchcliff K.W., Done S.H., Grünberg W. *Veterinary Medicine: A Textbook of the Diseases of Cattle, Horses, Sheep, Pigs and Goats*. 11th ed. – Elsevier, 2017. – 2278 с.
7. Ettinger S.J., Feldman E.C. *Textbook of Veterinary Internal Medicine*. 8th ed. – Elsevier, 2017.
8. Plumb D.C. *Plumb's Veterinary Drug Handbook*. 9th ed. – Wiley-Blackwell, 2018.
9. DiBartola S.P. *Fluid, Electrolyte, and Acid-Base Disorders in Small Animal Practice*. 4th ed. – Elsevier, 2012.
10. Silverstein D.C., Hopper K. *Small Animal Critical Care Medicine*. 2nd ed. – Elsevier, 2014.
11. Peterson M.E., Talcott P.A. *Small Animal Toxicology*. 3rd ed. – Elsevier, 2013.
12. Kaneko J.J., Harvey J.W., Bruss M.L. *Clinical Biochemistry of Domestic Animals*. 6th ed. – Elsevier, 2008.
13. King L.G. *Textbook of Respiratory Disease in Dogs and Cats*. – Saunders, 2004.
14. Tilley L.P., Smith F.W.K. *The 5-Minute Veterinary Consult: Canine and Feline*. 6th ed. – Wiley-Blackwell, 2015.
15. BSAVA Small Animal Formulary. Emergency Doses for Dogs and Cats [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.bsavalibrary.com/content/formulary/backmatter/canine-and-felineemergencydosesfordogsandcats>